

Kasmetinės atostogos už antruosius ir paskesnius metus: sudaroma atostogų eilė darbovietėje

VDI kancleris Šarūnas Orlovicius informuoja, kad už antruosius ir paskesnius darbo metus kasmetinės atostogos suteikiamos pagal kasmetinių atostogų suteikimo eilę (grafiką) darbovietėje. Tokia eilė sudaroma kolektyvinėje sutartyje arba darbdavio ir darbo tarybos susitarime, arba kitose darbo teisės normose numatyta tvarka nuo birželio 1 dienos iki kitų metų gegužės 31 dienos, jeigu juose nenustatoma kitaip.

Kasmetinių atostogų suteikimo eilė darbovietėje sudaroma, atsižvelgiant į toliau nurodytų darbuotojų pageidavimus (prioriteto tvarka): 1) nėščios darbuotojos ir darbuotojai, auginantys bent vieną vaiką iki trejų metų; 2) darbuotojai, auginantys bent vieną vaiką iki keturiolikos metų ar neįgalų vaiką iki aštuoniolikos metų; 3) darbuotojai, auginantys du ir daugiau vaikų; 4) darbuotojai, paskutiniaisiais kalendoriniais metais atostogavę mažiau negu dešimt darbo dienų; 5) darbuotojai, turintys nepanaudotų kasmetinių atostogų už praėjusius darbo metus. Akcentuotina, kad darbuotojų kategorijos nurodytos prioriteto tvarka, taigi, pavyzdžiui, pirmame sąrašo punkte nurodyti darbuotojai turi pirmenybę, palyginti su antrajame punkte nurodytais darbuotojais ir pan.

Kaip pažymi kancleris Š. Orlovicius, jeigu darbuotojui buvo numatyta suteikti kasmetines atostogas pagal atostogų suteikimo eilę darbovietėje, tačiau darbuotojas negali jomis pasinaudoti dėl kitų, ne Lietuvos Respublikos darbo kodekso 129 straipsnio 1 dalyje numatytų priežasčių arba apskritai nepageidauja jomis naudotis eilėje numatytu laikotarpiu, darbuotojui prašant kasmetinės atostogos galėtų būti nesuteikiamos pagal darbovietėje patvirtintą suteikimo eilę. Taigi, nepaisant to, kad įmonėje, įstaigoje ar organizacijoje jau yra patvirtinta kasmetinių atostogų suteikimo eilė, ji gali būti koreguojama, t. y. darbuotojui raštu pateikus prašymą dėl kasmetinių atostogų perkėlimo, darbdavys turi teisę priimti vietinį norminį teisės aktą (pavyzdžiui, įsakymą) ir perkelti konkrečiam darbuotojui pagal eilę numatytas suteikti kasmetines atostogas, nepažeidžiant Darbo kodekso 128 straipsnio 1 dalies nuostatų.

Svarbu paminėti, kad atitinkamoje tvarkoje darbdavys galėtų numatyti atvejus ir taikytinus metodus, kai darbuotojas, piktnaudžiaudamas savo teise (Darbo kodekso 24 straipsnio 1 dalis), nesinaudoja arba nerodo iniciatyvos naudotis privalomos nepertraukiamos trukmės kasmetinėmis atostogomis. Tokiu atveju, vadovaujantis numatyta tvarka, darbdavys galėtų nustatyti kasmetinių atostogų laiką atostogų eilėje ir jas suteikti darbuotojui vienašališkai. Tačiau, pastebi kancleris, kad jei dėl tam tikrų priežasčių per darbo metus kasmetinės atostogos nėra išnaudojamos, teisė pasinaudoti įgytomis kasmetinėmis atostogomis neprarandama, jos perkeliama į kitus darbo metus. Tiesa, atkreiptinas dėmesys, kad teisė pasinaudoti kasmetinėmis atostogomis prarandama praėjus trejiems metams nuo kalendorinių metų, kuriais buvo įgyta teisė į visos trukmės kasmetines atostogas, pabaigos, išskyrus atvejus, kai darbuotojas faktiškai negalėjo jomis pasinaudoti.

Kontaktams:komunikacija@vdi.lt

mob. 8 698 73 025

Lietuvos Respublikos valstybinė darbo inspekcija
prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos